

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 64/18
V Lucemburku dne 8. května 2018

Rozsudek ve věci C-82/16
K. A. a další v. Belgische Staat
(Slučování rodin v Belgii)

Žádosti o sloučení rodiny musí být posouzeny i tehdy, pokud se na státního příslušníka země mimo EU, rodinného příslušníka občana EU, který nikdy nevyužil svobody pohybu, vztahuje zákaz vstupu na území

Existenci vztahu závislosti mezi státním příslušníkem země mimo EU a občanem EU, jakož i existenci důvodů veřejného pořádku pro zákaz vstupu na území je třeba posuzovat případ od případu.

Vůči několika příslušníkům zemí mimo EU (Arménie, Rusko, Uganda, Keňa, Nigérie, Albánie, Guinea) s bydlištěm v Belgii bylo vydáno rozhodnutí o navrácení do jejich příslušných zemí, spojené s rozhodnutím o zákazu vstupu na belgické území. U některých z nich bylo toto rozhodnutí přijato z důvodu hrozby pro veřejný pořádek. Dotčení poté podali v Belgii žádost o povolení k pobytu, někteří jakožto potomek vyživovaný belgickým státním příslušníkem, jiní jakožto rodič nezletilého belgického dítěte a jeden z nich jakožto partner legálně žijící v trvalém vztahu s belgickým státním příslušníkem. Příslušné belgické orgány se těmito žádostmi nezabývaly z toho důvodu, že se na dotčené osoby vztahovalo dosud platné rozhodnutí o zákazu vstupu na území. Jakmile takové rozhodnutí nabude právní moci, může na základě vnitrostátního práva v zásadě zaniknout nebo dočasně přestat vyvolávat účinky pouze tehdy, je-li v zahraničí podána žádost o jeho zrušení nebo pozastavení jeho účinků.

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie), které byly tyto spory předloženy, se rozhodla položit Soudnímu dvoru předběžné otázky. Upřesňuje, že v souladu s vnitrostátní praxí nebyly žádosti o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny posuzovány, a nebyly tedy zkoumány meritorně, jelikož se na dotčené státní příslušníky zemí mimo EU vztahuje zákaz vstupu na území. Uvádí rovněž, že jednotliví dotčení občané Unie necestují pravidelně do jiného členského státu jako zaměstnanci nebo poskytovatelé služeb a nerozvinuli ani neupevnili rodinný život se státními příslušníky zemí mimo EU při příležitosti skutečného pobytu v jiném členském státě, než je Belgie. Vystává tedy otázka, zda se na tyto situace použije směrnice Unie o neoprávněném pobytu nebo článek 20 SFEU (občanství Unie)¹.

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr připomněl svou judikaturu týkající se občanství Unie, podle níž existují velmi specifické situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích zemí a dotčený občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být státnímu příslušníkovi země mimo EU, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu. Tak by tomu bylo tehdy, kdyby v důsledku odepření takového práva byl tento občan ve skutečnosti nucen opustit území Unie jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu.

Povinnost státního příslušníka země mimo EU opustit území Unie, aby požádal o zrušení nebo pozastavení zákazu vstupu na území, který se na něj vztahuje, může tedy ohrozit užitečný účinek občanství Unie. Tak tomu je tehdy, když dodržení této povinnosti vzhledem ke vztahu rodinné závislosti mezi státním příslušníkem země mimo EU a občanem Unie, vede k tomu,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).

že posledně uvedený je *de facto* nucen státního příslušníka země mimo EU doprovázet, a opustit tedy rovněž území Unie po dobu, jež je, jak uvádí vnitrostátní soud, neurčitá.

Soudní dvůr dále upřesnil okolnosti, za jakých se může vztah závislosti, který může zakládat odvozené právo pobytu ve prospěch rodinného příslušníka občana Unie, který nikdy nevyužil práva pohybu, projevovat. **Soudní dvůr zdůraznil, že na rozdíl od nezletilých osob (zejména dětí nízkého věku) je dospělý v zásadě schopen žít nezávisle na rodinných příslušnících. U dospělého lze tedy o odvozeném právu pobytu uvažovat pouze ve výjimečných případech, kdy s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem nemůže být dotyčná osoba žádným způsobem odloučena od svého rodinného příslušníka, na kterém je závislá.** Naopak je-li občan unie nezletilý, musí být posouzení existence takového vztahu závislosti se státním příslušníkem země mimo EU založeno na zohlednění, v nejvlastnějším zájmu dítěte, všech okolností daného případu, jako je věk dítěte, jeho fyzický a emoční vývoj, míra jeho citové vazby na každého z rodičů, jakož i riziko, že by odloučení od rodiče, který je státním příslušníkem země mimo EU, ohrozilo psychickou rovnováhu dítěte. Pro účely konstatování takového vztahu závislosti není dostačující existence rodinného vztahu s tímto státním příslušníkem, ať už biologické či právní povahy, a soužití s posledně uvedeným není nezbytné, i když představuje relevantní skutečnost, kterou je třeba zohlednit.

Soudní dvůr dále upřesnil, že je nerozhodné, že vztah závislosti, kterého se dovolává státní příslušník země mimo EU, vznikl poté, co vůči němu bylo přijato rozhodnutí o zákazu vstupu na území.

Stejně tak je nerozhodné, že rozhodnutí o zákazu vstupu na území bylo v okamžiku, kdy státní příslušník země mimo EU podal žádost o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny, pravomocné.

Je rovněž nerozhodné, že rozhodnutí o zákazu vstupu na území je odůvodněno nesplněním povinnosti návratu. Pokud **takové rozhodnutí bylo odůvodněno důvody veřejného pořádku, nemohou tyto důvody vést automaticky k odmítnutí přiznat státnímu příslušníkovi země mimo EU odvozené právo pobytu.** Přiznání odvozeného práva pobytu lze státnímu příslušníkovi země mimo EU odmítnout z důvodů veřejného pořádku pouze tehdy, pokud z konkrétního posouzení všech okolností daného případu, s ohledem na zásadu proporcionality, nejvlastnější zájem dítěte a základní práva, vyplývá, že státní příslušník země mimo EU představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku.

A konečně, směrnice 2008/115² brání vnitrostátní praxi, podle které může být vůči státnímu příslušníkovi země mimo EU, vůči kterému již bylo vydáno rozhodnutí o navrácení, spojené s rozhodnutím o zákazu vstupu na území, který je dosud platný, vydáno rozhodnutí o navrácení, aniž jsou zohledněny okolnosti jeho rodinného života (zejména zájem jeho nezletilého dítěte) uvedené v žádosti o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny, která byla podána po přijetí takového zákazu vstupu na území, ledaže mohl dotčený takové okolnosti uplatnit již dříve.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Článek 5.